

WWF България

ул. „Княз Борис I“ №147, ет.1

София 1612

Тел. (02) 950 50 40

Тел. (02) 950 50 41

Факс (02) 981 66 40

office@wwf.bg

http://wwf.bg

До:

Господин Юлиан Попов

Министър на околната среда и водите

Изм. 3575/4.09.2023

Относно: предложения за дейности по инвестициите на МОСВ по НПВУ

Уважаеми господин Попов,

В продължение на срещата, проведена между МОСВ и представители на неправителствени природозащитни организации, с настоящото писмо внасяме предложения за конкретни дейности, които могат да бъдат изпълнени в оставащия срок, посочен в Регламента за механизма за възстановяване и устойчивост. Те касаят пакет 2 и 3 на инвестиция „Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС и целите на Европейския зелен пакт“.

Изпълнението на заложените дейности е важно и при желание е възможно да се осъществят. В писмо до WWF, изх.№ЗДОИО-10.03.2023, МОСВ заявява, че „министерството е в напреднал процес на съгласуване на проектите от оперативните споразумение, на които е краен получател“, така че би могло да се стъпи на дейностите извършени към март 2023.

Също така, в писмо до WWF от 20.02.2023, Министерство на финансите информира, че „Съгласно договорения времеви график с Европейската комисия отчитането на изпълнението на етапите и целите по инвестициите от компонент „Биоразнообразие“ е предвидено да бъде извършено на по-късен етап в сравнение с други инвестициите по Плана за възстановяване и устойчивост, предвид естеството и спецификата на дейностите.“

За една от дейностите, за които времето няма да е достатъчно, сме предложили ранно залагане в ПОС 2021 – 2027.

Недопускането на държавна помощ е хоризонтален въпрос за всички проекти, а не само за инвестициите за биоразнообразие. Фактът, че вече доста проекти в различни сфери от НПВУ се изпълняват от други администрации, означава, че решение има.

По отношение на демаркацията на източниците на финансиране, въпросът е изяснен в ПОС 2021 – 2027: „Тези дейности допълват интервенциите по останалите програми, съгласно заложеното в НРПД и тяхната демаркация е въз основа на съответните кодове на местообитанията, видовете и защитените зони“.

По отношение на инвестиция „Интегриране на екосистемния подход и прилагане на решения базирани на природата в опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000“, смятаме, че инвестицията би могла да се изпълни изцяло от академични и научни организации, доколкото чл. 13, ал.1, т. 15 на ЗОП позволява директно възлагане на научноизследователска и развойна дейност, тъй като ползите от разработването на цели и мерки за защитените зони от Натура 2000 мрежата са за цялото общество, а не само за възложителя.

Лице за контакт: Катерина Раковска, Старши експерт "Политики биоразнообразие", krakovska@wwf.bg, +359 893 393 810.

С уважение:

Веселина Кавръкова

Изпълнителен директор на ВВФ България

От името на Коалиция „За да остане природа в България“

Предложения за дейности, изпълними, в срока на Регламента за механизма за възстановяване и устойчивост (до август 2026 г)

Касаят пакет 2 и 3 на инвестиция “Възстановяване на ключови за климата екосистеми в изпълнение на Стратегията на биологично разнообразие на ЕС и целите на Европейския зелен пакт”

Под-дейност 2.1.1. “Преки консервационни дейности от „Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България 2013 – 2022“

ЗМ Рибарници Хаджи Димитрово, ЗЗ Рибарници Хаджи Димитрово, BG0002070

Дейности: Управление на местообитанията в два басейна от рибарниците, които не се ползват за рибопроизводство, с цел възстановяване на оптимални местообитания за белооката потапица (*Aythya nyroca*). Основната дейност е по премахване на тръстиката и създаване на малки водни огледала с мозаечна структура с площно покритие между 30 и 50%. Възстановяване на хидротехнически съоръжения за поддържане на водния режим. Дейностите да се осъществяват съвместно със собственика на рибарниците.

Възможен изпълнител: РИОСВ В. Търново, Природен парк Персина, Собственик/арендатор на рибарниците Референция: обща информация за ОВМ

ЗМ Драгоман, ЗЗ Драгоман, BG0000322

Дейности: Дейностите са на ниво защитена зона Драгоман, което обхваща няколко влажни зони. Най-значими от тях са:

1. Драгоманско блато

Подобряване на водния режим на Драгоманското блато. Възстановяване на екологичния статус на блатото/качество на водите. Доизграждане на колектора за отпадни води при разделяне на потоците (дъждовни води, отпадни води).

2. Алдомировско блато (алтернативна възможност)

Възстановяване на мозаечен характер на блатното местообитание. Това включва създаване/разширяване на откритите водни площи в Алдомировското блато чрез управление на емерзната водна растителност (тръстика, папур, камъш и др.) в имоти общинска собственост.

Възможен изпълнител: РИОСВ София, Община Драгоман, Община Сливница

Референция: мерки произтичащи от специфичните цели на ЗЗ Драгоман с допълнения.

Остров Вардим, ЗЗ Остров Вардим, BG0002018

Дейности: Възстановяване на затона „Рунтава бара“. Дейността включва разчистване на устието на затона от земни маси и пълнове, които възпрепятстват връзката му с река Дунав. Въпросните земни маси са екологичен пасив от миналото. При изравняването на терена и почвоподготовката за създаването на топови плантации са избутвани земни маси и пълнове в затона и свързаността му е нарушена.

Възможен изпълнител без поръчка: РИОСВ В. Търново, ДГС Свищов, СЦДП

Референция: плана за действие за влажните зони (неизпълнени и все още валидни).

ЗМ Чокльово блато, ЗЗ Чокльово блато, BG0000134

Дейности: В част Хидротехника на проекта на ПУ на ЗМ има заложени хидротехнически и мониторингови съоръжения, чиято цел е регулиране на водния баланс:

- Надграждане съществуващ преливник, предвиждане на регулиращи затворни органи (саваци);
- Осигуряване на постоянни водни количества в главния отводнителен канал;
- Прекъсване на хидравличната връзка между главния охранителен канал и главния отводнителен канал;
- Обръщане на наклона на главния охранителен канал;
- Оценка на необходимостта от земни работи по възстановяване на съществуващи и/или изграждане на нови диги по южния и северния контур.

Проектът е оценен на 70 000 лв. към 2019 г.

Възможен изпълнител: РИОСВ

Референция: Проект на план за управление на ЗМ „Чокльово блато“

ЗМ Калимок Бръшлен, ЗЗ Калимок - Бръшлен BG0000377

Дейности: Възможни приоритетни дейности са:

- Прочистване на довеждащите канали към трите входно-изходни шлюза (Западен шлюз, Централен шлюз и Източен шлюз);
- Прочистване/драгиране на страничните дунавски ръкави пред довеждащите канали на Западен и Източен шлюз;
- Прочистване на вътрешните за влажната зона канали;

Дейностите по прочистване на каналите и страничните ръкави на Дунав да се осъществят по начин, който да гарантира задържането на вода в тях и функционирането на водната екосистема, вкл. запазване на крайречна дървесна растителност. Също да се предвиди навлизането на вода и при ниски нива на Дунав;

- Изграждане на обслужващ път към шлюзовете;
- Преустройство, механизация и автоматизиране на затворните елементи на шлюзовете по модела, приложен в ПП „Персина“, така че отварянето и затварянето им да става включително и дистанционно;
- Управление на растителността за възстановяване на мозаечни блатни местообитания.

Възможен изпълнител: РИОСВ Русе.

Референция: Плана за управление на ЗМ

Торфища в ПП "Витоша", ЗЗ Витоша, BG0000113

Дейност: Устойчиво управление на торфищата (природно местообитание 7140) във връзка с подобряване на водозадържащата и водорегулиращата им функция:

- Продължение на възстановителните дейности в торфище в района с. Чуйпетлово - поддържане на функционирането на изградената система за оводняване и възстановяване на водния режим на торфения участък.
- Поддържане и подпомагане на популацията на *Sphagnum fimbriatum* чрез биологични методи: засяване на фрагменти от стъблата му (най-редкият вид торфен мъх у нас; торфището е единственото му находище в страната).
- Продължение на възстановителните дейности в торфище в м. Коняряника:

- поддържане на местообитанието чрез окосяване на площта, обект на възстановяване и почистване на изградената оводнителната вада;
- подпомагане на процеса на торфонатрупване чрез засяване на фрагменти от стъбла на различни видове Sphagnum.

Дейност: *Опазване на природни местообитания чрез възстановяване на туристическа инфраструктура, преминаваща през торфища и мочури (природни местообитания 7140, 6410и 91D0)*

- Възстановяване на дървена туристическа скара в местността Коняръника;
- Възстановяване на „Алея приизворни торфища“ в местността Офелиите.

Възможен изпълнител: ДПП Витоша

Референция: „Модел за устойчиво управление на торфищата на територията на ПП Витоша“.

ЗМ Чаирски езера, ЗЗ Западни Родопи, BG0002063

Дейности:

- Прочуване/изясняване на собствеността и земеползването на земите и горите на природните местообитания 7140 и 91D0*;
- Тестване на извличане на растителна маса от висша водна растителност – ръчно и механизирано.

Възможен изпълнител: РИОСВ – Смолян

Под-дейност 2.1.2. “Хоризонтални мерки за възстановяване на територии, които са с висок потенциал на влажни зони, но понастоящем се ползват като земеделски територии”

Дейности: Закупуване на земеделска земя в места важни за влажните зони, изготвяне на регистър и официален ГИС слой на влажните зони, което ще подпомогне бъдещи възстановителни и мониторингови дейности.

Възможен изпълнител: МОСВ, допълнителен капацитет нает по проекта

Поддейност 2.1.3. Изкуствени влажни зони – мярка от ПУРБ ИБ за моделна влажна зона за допречистване на води

Тази дейност не би могла да се осъществи в оставащия срок на ПВУ на този етап. За да се осъществи е необходимо приоритетно да се включи в Индикативната годишна работна програма на ПОС 2021 – 2027.

Дейност 2.2: „Подобряване на свързаност на реки“ - премахване на 10 прегради, изграждане на 10 рибни проходи

Дейности:

- Премахване на идентифицирани прегради на териториите на 11-те природни и 3 национални парка с изпълнител ДПП и ДНП;
- Премахване на прегради, собственост на Напоителни системи ЕАД с изпълнител НС;
- Други възможности от проектния фиш.
- По отношение на изграждането на рибни проходи – изграждане в локации установени в ПУРБ и при готов проект с изпълнител – собственика на съоръжение - то.

Дейност 2.3. Възстановяване на крайречни гори - Възстановени 10 ха крайречни гори

По същество тази дейност е идентична с дейностите, заложени в Работен пакет 1 – Осигуряване на свързаност на мрежата Natura 2000, както по отношение на целите, така и по отношение на техническото изпълнение. Почти всички крайречни гори осигуряват свързаността в рамките на една защитена зона или между отделни защитени зони от мрежата natura 2000. Дейност 2.3. би следвало да се изпълнява заедно с Работен пакет 1.

Възможен изпълнител: ИАГ

Дейност 3.1. „Увеличаване на териториите със защита“ - Закупени частни земи на доброволен принцип с цел защита на биоразнообразието в мрежата Natura 2000 - 85 ха

Тази дейност е предложение на НСЗП с цел изчистване на проблемите с частните земи в националните паркове. Предложението ни е да остане.